

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11

นางสาวธีรภัทร์ เจริญดี

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตตปริยญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-375-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF PARENT ' S INVOLVEMENT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION , EDUCATIONAL REGION ELEVEN

MISS TEERAPAT JAROENDEE

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 - 333 - 375 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 11

โดย

นางสาวธีรภัทร์ เจริญดี

ภาควิชา

ประถมศึกษา

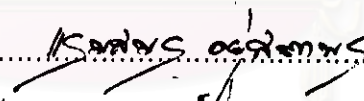
อาจารย์ที่ปรึกษา

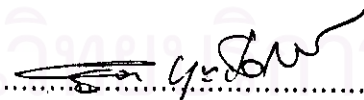
รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..........คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..........ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร)

..........อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์)

.....
(.....)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธ์ พูลพัฒน์)

ธีรภัทร์ เจริญดี : การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 11 (A STUDY OF PARENT ' S
INVOLVEMENT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN) อ. ที่ปรึกษา : รศ. วรสุดา บุญไวโรจน์, 149 หน้า
ISBN 974-333-375-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 100 คน ผู้ปกครอง
นักเรียน 300 คน ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านงานวิชาการของโรงเรียน 2) ด้านงานบริหารของโรงเรียน 3) ด้านการพัฒนา
นักเรียน 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้ปกครอง
แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านงานวิชาการของโรงเรียน ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับ
ปานกลางและมีความคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับมาก
- 2) ด้านงานบริหารของโรงเรียน ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับ
ปานกลางและมีความคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับมาก
- 3) ด้านการพัฒนาเด็กนักเรียน ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับปาน
กลางและมีความคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับมาก
- 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองมีการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับปาน
กลางและมีความคาดหวังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนในระดับมาก

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อนิสิิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3970708927 : MAJOR EDUCATION ELEMENTARY

KEY WORD : PARENT ' S INVOLVEMENT / ELEMENTARY / REGION ELEVEN

TEERAPAT JAROENDEE : A STUDY OF PARENT ' S INVOLVEMENT IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION ELEVEN . THESIS ADVISOR : ASSOC.
PROF. WORASUDA BOONYAVIROJ, 149 pp. ISBN 974 - 333 - 375 - 4

The purpose of this research was to study of parent ' s
involvement in the elementary schools under the jurisdiction of the office of the
national primary education commission, educational region eleven. As practice and
expect by school administrators and parents . The subject were 100 school
administrators and 300 parents. The research in parent ' s involvement in the
elementary schools has been fit in 4 aspect 1) The academic administration of
elementary schools 2) The administration of elementary schools 3) The student
development and 4) The communications with schools. The research instrument
were questionnaires for parents , questionnaires for school administrators and interviews
for parents.

The result were found

- 1) The academic administration of elementary schools. Practice at the moderate level and expect at the higher level.
- 2) The administration of elementary schools. . Practice at the moderate level and expect at the higher level.
- 3) The student development. Practice at the moderate level and expect at the higher level.
- 4) The communications with schools. Practice at the moderate level and expect at the higher level.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2542.....

ลายมือชื่อผู้คิด.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
คำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็น
อย่างสูง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. แรมสมร อยู่สถาพร ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร. จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ท่านได้กรุณา
ให้คำแนะนำในการแก้ไข ปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้
บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ
ที่นี้ด้วย

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน
ที่ใช้ในการวิจัยที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา ที่ได้ให้ชีวิต ความอบอุ่น คำปรึกษา
และสนับสนุนการเงินตลอดมา อีกทั้งคุณสุนทรและน้องไบตอง น้อง ๆ เพื่อน ๆ ร่วมชั้นเรียนทุกคนที่
ได้ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ธีรภัทร์ เจริญดี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	14
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	18
แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	20
กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	29
ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	105
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	111
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์.....	112
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ง รายการที่ผู้ปกครองและโรงเรียนคาดหวังใน ระดับมากเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โรงเรียนประถมศึกษา.....	118
ภาคผนวก จ. รายการที่ผู้ปกครองและโรงเรียนปฏิบัติใน ระดับมากเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โรงเรียนประถมศึกษา.....	120
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามผู้ปกครอง.....	122
ภาคผนวก ช แบบสอบถามผู้บริหาร.....	133
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนอำเภอที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามจังหวัดในเขตการศึกษา 11.....	39
2. จำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้ตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด.....	40
3. จำนวนผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มในการวิจัย.....	41
4. จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำแนกตาม กลุ่มตัวอย่าง.....	47
5. สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม.....	50
6. สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม.....	53
7. ระดับการปฏิบัติจริงและระดับความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการของโรงเรียน.....	55
8. ระดับการปฏิบัติจริงและระดับความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานบริหารของโรงเรียน.....	58
9. ระดับการปฏิบัติจริงและระดับความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียน.....	60
10. ระดับการปฏิบัติจริงและระดับความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	62
11. กิจกรรมที่โรงเรียนได้เปิดโอกาส (ได้จัด) และคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการของ โรงเรียน.....	64
12. กิจกรรมที่โรงเรียนได้เปิดโอกาส (ได้จัด) และคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานบริหารของ โรงเรียน.....	67
13. กิจกรรมที่โรงเรียนได้เปิดโอกาส (ได้จัด) และคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนานักเรียน.....	69
14. กิจกรรมที่โรงเรียนได้เปิดโอกาส (ได้จัด) และคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15. การจัดอันดับของกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม.....	73
16. การจัดอันดับของด้านที่โรงเรียนต้องการจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม.....	75
17. ความถี่ของปัญหาที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานวิชาการ.....	76
18. ความถี่ของปัญหาที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านงานบริหารของโรงเรียน.....	77
19. ความถี่ของปัญหาที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการพัฒนาให้นักเรียน.....	78
20. ความถี่ของปัญหาที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	79
21. ความถี่ของข้อเสนอแนะที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมด้านงานวิชาการ.....	80
22. ความถี่ของข้อเสนอแนะที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมด้านงานบริหารของโรงเรียน.....	81
23. ความถี่ของข้อเสนอแนะที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมด้านการพัฒนาให้นักเรียน.....	82
24. ความถี่ของข้อเสนอแนะที่โรงเรียนได้เปิดโอกาสและคาดหวังให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมด้านการติดต่อสื่อสาร.....	83
25. ความถี่ของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานวิชาการ.....	84
26. ความถี่ของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานบริหาร ของโรงเรียน.....	85
27. ความถี่ของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานพัฒนา นักเรียน.....	86
28. ความถี่ของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการติดต่อ สื่อสาร.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29. ความดีของข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานวิชาการ.....	88
30. ความดีของข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานบริหาร ของโรงเรียน.....	89
31. ความดีของข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านงานพัฒนา นักเรียน.....	90
32. ความดีของข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการติดต่อ สื่อสาร.....	91

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของ 3 ฝ่าย ตามแนวคิดของ Wood.....	6
2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามแนวคิดของ Berger.....	7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย